

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Microeconomía e Mercados	Código	611G01012	
Titulación	Grao en Economía			
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	1º cuatrimestre	Segundo	Obrigatoria	6
Idioma	CastelánInglés			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Economía			
Coordinación	Novo Corti, Maria Isabel	Correo electrónico	isabel.novo.corti@udc.es	
Profesorado	Nieto Mengotti, Manuel Vicente	Correo electrónico	m.nieto1@udc.es	
	Novo Corti, Maria Isabel		isabel.novo.corti@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo da microeconomía a nivel intermedio. Baseándose nos coñecementos adquiridos na materia de principios de microeconomía, se trata de ter unha visión do funcionamento dos mercados no marco da teoría económica.			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
A1	CE1- Contribuír á boa xestión da asignación de recursos tanto no ámbito privado como no público.
A2	CE2-Identificar e anticipar problemas económicos relevantes en relación coa asignación de recursos en xeral, tanto no ámbito privado como no público.
A3	CE3-Aportar racionalidade á análise e á descripción de calquera aspecto da realidade económica.
A4	CE4-Avaliar consecuencias e distintas alternativas de acción e seleccionar as mellores, dados os obxectivos.
A5	CE5-Emitir informes de asesoramento sobre situación concretas da economía (internacional, nacional ou rexional) ou de sectores da mesma.
A6	CE6-Redactar proxectos de xestión económica a nivel internacional, nacional ou rexional. Integrarse na xestión empresarial.
A7	CE7-Identificar as fontes de información económica relevante e o seu contido.
A8	CE8-Entender as institucións económicas como resultado e aplicación de representacións teóricas ou formais acerca de cómo funciona a economía.
A9	CE9-Derivar dos datos información relevante imposible de recoñecer por non profesionais.
A10	CE10-Usar habitualmente a tecnoloxía da información e as comunicación en todo a seu desempeño profesional.
A11	CE11Leer e comunicarse no ámbito profesional en máis dun idioma, en especial en inglés.
A12	CE12-Aplicar á análise dos problemas criterios profesionais baseados no manexo de instrumentos técnicos.
A13	CE13-Comunicarse con fluidez no seu contorno e traballar en equipo.
B1	CB1 - Que os estudantes demostren posuir e comprender coñecementos nun área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral, e que soe encontrar nun nivel que, aínda que se apoia en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
B2	CB2 - Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dun xeito profesional e posúan as competencias que se demostran por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da su entorna de traballo.
B3	CB3 - Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da su área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética
B4	CB4 - Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solucións a un público tanto especializado como non especializado
B5	CB5 - Que os estudantes desenvolvesen aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía
B6	CG1- Que os estudantes formados se convertan en profesionais capaces de analizar, reflexionar e intervir sobre os diferentes elementos que constitúen un sistema económico

B7	CG2 - Que os estudantes coñezan o funcionamento e as consecuencias dos sistemas económicos, as distintas alternativas de asignación de recursos, acumulación de riqueza e distribución da renda e estean en condicións de contribuír ao seu bo funcionamento e mellora
B8	CG3 -Que os estudantes sexan capaces de identificar e anticipar os problemas económicos relevantes, identificar alternativas de resolución, seleccionar as máis axeitadas e avaliar os resultados aos que conduce.
B9	CG4 -Que os estudantes respecten os dereitos fundamentais e de igualdade de oportunidades, non discriminación e accesibilidade universal das persoas con minusvalidez.
C1	CT1-Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.
C2	Dominar a expresión e a comprensión de forma oral e escrita dun idioma estranxeiro.
C3	Utilizar as ferramentas básicas das tecnoloxías da información e as comunicacións (TIC) necesarias para o exercicio da súa profesión e para a aprendizaxe ao longo da súa vida.
C4	CT2-Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.
C5	CT3-Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.
C6	CT4-Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.
C7	CT5-Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.
C8	CT6-Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
	Descibir, analizar e interpretar a metodoloxía económica dirixida ao estudo do funcionamento dous mercados e a competencia entre as empresas a un nivel intermedio, empregando modelos matemáticos sinxelos e apoio gráfico.	A1 A2 A3 A4 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A12	B1 B2 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9
Entender as interrelacións existentes entre as principais variables microeconómicas e como destas deriváanse implicacións sobre a dirección e xestión empresarial.	A4 A5 A6 A7 A8		C1 C4 C6
Saber traballar individualmente e en equipo,, de forma autónoma e utilizando diversas fontes de información	A12 A13	B6	C1 C5 C7
Fomentar a actitude crítica e transmitir os valores do esforzo, do traballo, da formación continua, así coma do respecto á diversidade, facendo fincapé na importancia, por exemplo, da igualdade de xénero e no coidado da linguaxe.		B9	C4 C6 C7 C8

Expresar un pensamento crítico e innovador que permita un desenvolvemento da profesión eficaz e versátil, á vez que avaliar distintos principios normativos e de benestar social	A1	B2	C1
	A5	B3	C2
	A6	B4	C3
	A7	B6	C4
	A9	B7	C6
	A10	B9	C8
	A11		

Contidos	
Temas	Subtemas
PARTE 1. INTRODUCCIÓN	1. Introducción
PARTE 2. EQUILIBRIO XERAL	1. Mercados competitivos e equilibrio xeral
PARTE 3. O PODER DE MERCADO. MONOPOLIO	1. O poder de mercado e a competencia imperfecta 2. Coste social do monopolio 3. Monopolio natural e regulación 4. Discriminación de precios 5. Monopsonio e cadeas verticais
PARTE 4. COMPETENCIA MONOPOLÍSTICA E DIFERENCIACIÓN DO PRODUTO	1. Competencia monopolística 2. Equilibrio a corto e longo prazo
PARTE 5. O BENESTAR SOCIAL. FALLOS DE MERCADO. EXTERNALIDADES E BENS PÚBLICOS.	1. Fallos de mercado 2. Externalidades 3. Bens públicos

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Sesión maxistral	A1 A2 A3 A4 A5 A6 A7 A8 A9 A10 A11 A13 B9 B8 B7 B6 B5 B4 B3 B2 B1 C1 C2 C4 C5 C6 C7 C8	17	25.5	42.5
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A8 A9 A12 A13 B1 B3 B8 C2 C6	10	15	25
Lecturas	A7 A9 C2 C7 C8	0	6	6
Proba obxectiva	B2 B1 B3 B4 B5 B7 B8 C3	4	32	36
Prácticas a través de TIC	A7 A9 A10 C2 C3 C6 C8	10	4	14
Seminario	A5 A12 B3 C1 C4 C6 C7 C8	4	0	4
Discusión dirixida	A1 B2 B4 C1 C6	6	4	10
Portafolios do alumno	A5 B3 B5 C1 C8	0	4.5	4.5
Atención personalizada		8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición

Sesión maxistral	Exposición de contidos por parte do profesorado, complementada con medios audiovisuais, e preguntas dirixidas ao estudiantado, que poderán ter carácter oral ou escrito. Poderán ser presenciais ou virtuais.
Solución de problemas	Cuestións teóricas ou prácticas para resolver, que poderán plantexarse no contexto das sesións maxistras, nos seminarios ou ben como traballo persoal do estudiantado. Así mesmo, poderase requirir a entrega dos resultados da resolución dos problemas teóricos ou prácticos plantexados, tanto en soporte papel como dixital, a través da entrega directa, mediante a plataforma on-line, do correo electrónico ou de calquera outro sistema indicado polo profesorado. Poderán ser presenciais ou virtuais.
Lecturas	Lectura de textos académicos ou de actualidade. En lingua galega, española ou extranxeira.
Proba obxectiva	Trátase dunha proba para a avaliación da aprendizaxe, pode combinar distintos tipos de preguntas: preguntas de resposta múltiple, de ordenación, de resposta breve, de discriminación, de completar e/ou de asociación. Tamén pode construírse cun só tipo dalgunha destas preguntas. Poderá incluír tanto preguntas de carácter teórico como práctico ou problemas. Poderase realizar online a través da plataforma Moodle ou de forma presencial.
Prácticas a través de TIC	O alumnado tratará de aplicar o uso das TIC para aprender de forma efectiva, a través de actividades de carácter práctico, baseadas en documentación escrita, audiovisual e de calquera índole, relacionada coa materia, mediante a utilización das tecnoloxías da información e as comunicacións. Trátase de ampliar coñecementos e obter información para facilitar a aprendizaxe autónoma e o razoamento crítico. A plataforma Moodle será un vehículo importante para a aplicación desta metodoloxía.
Seminario	Clases en grupos reducidos de alumnos para análise detallada de problemas concretos do temario. Se realizarán de forma virtual.
Discusión dirixida	Exercicios e cuestións teóricas e prácticas analizadas e resoltas en sesións interactivas (poderán ser presenciais ou virtuales)
Portafolios do alumno	Espazo para que o alumnado recolla as evidencias do traballo realizado

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Prácticas a través de TIC Solución de problemas Discusión dirixida Portafolios do alumno	A equipa docente estará dispoñible para á atención personalizada aos estudantes, sempre que eles o requiran, para aqueles temas que estimen oportuno, en relación co temario da asignatura. Particularmente para a resolución problemas, lecturas, etc. Durante o desenvolvemento das sesións interactivas atenderase ao alumnado de forma individualizada, seguindo dous problemas que poidan xurdir antes das preguntas formuladas. As TGR poderán impartirse de forma presencial ou online.

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Prácticas a través de TIC	A7 A9 A10 C2 C3 C6 C8	Proporanse exercicios virtuais, que serán entregados ao equipo docente polos medios indicados. Formarán parte da avaliación continua.	10
Solución de problemas	A1 A2 A3 A4 A8 A9 A12 A13 B1 B3 B8 C2 C6	Valoraranse as respostas ofrecidas polo alumnado ás cuestións prácticas plantexadas. Poderanse realizar probas escritas, presenciais ou virtuais. Formará parte da avaliación continua.	10
Discusión dirixida	A1 B2 B4 C1 C6	Valoraranse as respostas ofrecidas polos alumnos ás cuestións prácticas e teóricas formuladas nas sesións interactivas. Poderanse realizar probas escritas presenciais ou virtuais. Formará parte da avaliación continua.	10

Proba obxectiva	B2 B1 B3 B4 B5 B7 B8 C3	Valoraranse os coñecementos adquiridos ao longo do curso. A proba poderá consistir en preguntas de carácter teórico ou práctico. Ademais das probas finais, durante o curso poderase realizar probas escritas para avaliar os coñecementos adquiridos. As probas pódense facer presencialmente ou en liña.	70

Observacións avaliación

Fanse as seguintes observacións:

A) NORMATIVA DE AVALIACIÓN:

1. Condicións de avaliación: está prohibido acceder á sala de exames con calquera dispositivo que permita a comunicación co exterior e / ou o almacenamento de información, agás no caso de exames en liña ou así o indique a equipa docente.
2. Identificación do alumno/a: o alumno/a deberá demostrar a súa personalidade segundo a normativa vixente.

B) TIPOS DE VALORACIÓN:

1. Cualificación de non presentado/a: corresponde ao alumno/a, cando só participa en actividades de avaliación que teñan unha ponderación inferior ao 20% sobre a cualificación final, independentemente da cualificación acadada.
2. Estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial e dispensa académica de exención de asistencia: os estudantes con recoñecemento de dedicación a tempo parcial, aínda que estean exentos de asistencia, serán avaliados cos mesmos criterios que os estudantes a tempo completo.

C) OPORTUNIDADES DE AVALIACIÓN:

Primeira oportunidade: aplicaranse os criterios de avaliación indicados anteriormente nesta sección.

Segunda oportunidade: os criterios de avaliación son os mesmos para todas as oportunidades de avaliación. Na avaliación da segunda oportunidade (artigo 18, sección 5, das Normas de avaliación, revisión e reclamacións de cualificacións de estudos de bacharel e máster) os estudantes terán a oportunidade de realizar unha proba final, consistente nunha proba mixta, equivalente ao 100% da avaliación, na que os estudantes deberán demostrar que acadaron as competencias da materia.

Convocatoria adiantada: as condicións de avaliación da oportunidade adiantada (art. 19 das Normas de avaliación, revisión e reclamacións das cualificacións dos estudos de grao e mestrado) serán específicas para esta oportunidade. Avaliarase mediante unha proba mixta que representará o 100% da nota final.

D) OUTRAS OBSERVACIÓNS DE AVALIACIÓN:

1. A asistencia ás clases é imprescindible para a valoración das probas que se desenvolvan durante o curso.
2. Para superar a materia será necesario alcanzar unha cualificación final (CF) de 5 sobre 10.
3. Os exames finais (EX) cualificaranse sobre 10, debéndose obter un mínimo de 5 puntos para aprobar. Neste caso a cualificación final calcularase utilizando a seguinte fórmula: $CF=EC+EX(10-EC)/10$, onde EC indica a puntuación obtida na avaliación continua durante o curso, que representa o 30%, isto é un máximo de 3 puntos.
4. A detección de fraude, xa sexa plaxio ou calquera outra acción suporá una calificación final de 0 puntos. A cualificación de suspenso aplicarase na convocatoria en que se cometa a falta e respecto da materia en que se cometese: o/a estudante será cualificado con ?suspenso? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico, tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario.

OUTRAS RECOMENDACIÓNS:

1. A entrega dos traballos documentais realizados nesta materia:
  - a. Solicitarase en formato virtual e / ou soporte informático
  - b. Farase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos
2. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade no comportamento persoal e profesional.
3. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase o ambiente para modificalos e promover valores de respecto e igualdade.
4. Facilitarase a plena integración de estudantes que, por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimentan dificultades para un acceso adecuado, igual e rendible á vida universitaria.
5. Nas clases sosterase o principio de debate democrático, escoitando e respetando todas as opinións diversas en torno aos temas tratados, tanto de parte do profesorado como do alumnado.

Fontes de información

Bibliografía básica	- Pindyck, Robert S.; Rubinfeld, Daniel L. (2013). Microeconomía. Pearson. Prentice Hall - Krugman, P & Wells, R. (2013). Microeconomía. Reverté - Carrasco A. y otros (). Microeconomía Intermedia. Problemas y cuestiones. McGraw-Hill - Fernández de Castro, J.; Tugores, J. (1997). Microeconomía. McGraw-Hill - Frank, Robert H. (). Microeconomía y Conducta (7ª Ed.). McGraw-Hill - Goolsbee, A., Levitt, S. Syverson, C. (2015). Microeconomía. Reverté - Varian, H.R. (1998). Análisis Microeconómico (3ª Ed.). Antoni Bosh - Barreiro-Gen, M. & Novo-Corti, I. en Martínez Fernández et al (eds) (2016). Dixardin (Economía Social y creación de valor: casos prácticos de empresas). Galega de Economía Social - Perloff, J. (2019). Microeconomics. Pearson - Sanchez de Paz, E.; Novo-Corti, I. & Barreiro-Gen, M. (). Apuntes básicos para un curso intermedio de microeco . EDaSS - A Coruña - Varian, H R. (2011). Microeconomía intermedia.. Antoni Bosch - Antelo, Manuel (2015). Curso práctico de microeconomía intermedia. USA
Bibliografía complementaria	- Gracia, Esperanza; Pérez, Rafaela (). Cuestiones Tipo Test de Microeconomía Intermedia. Prentice Hall - Datz, Michael, L.; Rosen, Harvey L. (). Microeconomía. Adison.Wesley Iberoamericana - Estrin, Saul; Laidelr, David (). Microeconomía. Prentice Hall - Fernández de Castro, J.; Duch Brown, N. (). Economía Industrial. McGraw-Hill - Nicholson, Walter (). Microeconomía Intermedia y Aplicaciones. Thomson - Congregado, E. y otros (). Microeconomía. Cuestiones y problemas resueltos. Prentice Hall - Tugores, J.; Fernández de Castro, J. (). Microeconomía: Cuestiones y Problemas. McGraw-Hill - Nicholson, Walter (). Teoría Microeconómica. McGraw-Hill - Puértolas, J y Llorente L. (2013). Microeconomía Interactiva. Pirámide

Recomendacións

Materias que se recomienda ter cursado previamente

Principios de Microeconomía/611G01001
 Matemáticas I/611G01009
 Matemáticas II/611G01010

Materias que se recomienda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Teoría Microeconómica/611G01023

Observacións

Recoméndase seguir con asiduidade as indicacións e novidades da plataforma MOODLE, xa que esta plataforma, xunto coas clases presenciais, constitúe un sistema esencial de comunicación entre a equipa docente e o estudiantado. Ademais, fanse as seguintes observacións e recomendacións, con carácter xeral:

1. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:
  - a. Solicitarase en formato virtual e/ou soporte informático
  - b. Realizarase a través de Moodle, en formato dixital sen necesidade de imprimilos
2. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores de sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.
3. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.
4. Facilitarase a plena integración do alumnado que por razón físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.
5. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria incorporare a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores/as de ambos sexos, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas...).
6. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas e influirase na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.
7. Deberanse detectar situacións de discriminación por razón de xénero e proporanse accións e medidas para corrixilas.

ATENCIÓN Á DIVERSIDADE: O curso poderá adaptarse ao alumnado que requira a adopción de medidas orientadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionadas coa saúde mental). Se é o caso, deberán dirixirse aos servizos dispoñibles na UDC/no centro: nos prazos oficiais estipulados con anterioridade a cada cuadrimestre, coa Unidade de Atención á Diversidade (Servizos de apoio ao estudiantado (udc.es)); no seu defecto, co titor ADI da Facultade.

(*A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías